

Opracowała Maja Kowalska¹

Przegląd ważniejszych wydarzeń² 15 marca–15 kwietnia

17.03. W Państwowym Instytucie Geologicznym – Państwowym Instytucie Badawczym w Warszawie odbyła się konferencja prasowa, podczas której przedstawiono raport o zasobach gazu ziemnego zamkniętego (*tight gas*). W raporcie przeanalizowano trzy najbardziej perspektywiczne, w świetle obecnego stanu wiedzy, kompleksy geologiczne zlokalizowane w strefie poznańsko-kaliskiej, wielkopolsko-śląskiej oraz w zachodniej części basenu bałtyckiego. Całkowita objętość gazu ziemnego w tych obszarach jest prognozowana w przedziale 1528–1995 mld m³. Na konferencję przybyło ok. 100 osób – przedstawiciele mediów, firm wydobywczych, instytucji naukowych i ministerstw. W spotkaniu uczestniczyli m.in. podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska, główny geolog kraju Sławomir Brodziński, dyrektor Departamentu Geologii i Koncesji Geologicznych w MŚ Rafał Miland, dyrektor ds. współpracy i promocji PIG-PIB Grzegorz Pieńkowski, dyrektor ds. państwowej służby geologicznej Andrzej Przybycin oraz Hubert Kiersnowski – ekspert instytutu, jeden z autorów raportu. Po konferencji prasowej odbył się wykład Huberta Kiersnowskiego pt. „Uwagi metodyczne dotyczące gazu zamkniętego (*tight gas*) w odniesieniu do raportu: Prognozy zasoby gazu ziemnego w wybranych zwięzłych skałach zbiornikowych Polski”.

18–20.03. W Centrum Targowo-Kongresowym MT Polska w Warszawie odbyły się VII Międzynarodowe Targi Analityki i Technik Pomiarowych EuroLab, którym towarzyszyły targi CrimeLab 2015. Były one miejscem promocji najnowszych rozwiązań i technologii przeznaczonych dla laboratoriów, jak również niezastąpionym źródłem informacji oraz opinii o najnowocześniejszych metodach i technikach badawczych. Targi zostały podzielone na sektory tematyczne: analityka chemiczna, biotechnologia & life science, metrologia, medyczna diagnostyka laboratoryjna, nanotechnologia oraz kryminalistyka. Podczas imprezy zorganizowano liczne seminaria, sesje, konferencje i wykłady prowadzone przez wybitnych specjalistów z branży. Honorowy patronat nad targami EuroLab objęli: wiceprezes Rady Ministrów, minister gospodarki Janusz Piechociński, przewodnicząca Sejmowej Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka Stanisława Prządka, minister nauki i szkolnictwa wyższego prof. dr hab. Lena Kolarska-

-Bobińska, minister sprawiedliwości Cezary Grabarczyk, prezes Polskiej Akademii Nauk prof. dr hab. Michał Kleiber oraz Komenda Główna Policji.

21.03. W całej Polsce pod hasłem „Lasy, klimat, zmiana” odbyły się obchody Międzynarodowego Dnia Lasów. Dzień wcześniej obchody tego święta zorganizowały Europejska Komisja Gospodarcza ONZ i Organizacja Narodów Zjednoczonych do spraw Wyżywienia i Rolnictwa. Hasłem wydarzenia było „Lasy dla żywności – żywność dla lasów”. W genewskim Pałacu Narodów została otwarta wystawa, na której Lasy Państwowe zaprezentowały model polskiego leśnictwa. W jej otwarciu wziął udział wiceminister środowiska, główny konserwator przyrody Piotr Otawski.

22.03. Obchodzono Światowy Dzień Wody, którego celem jest podkreślenie roli wody w życiu człowieka. Poprzez hasło przewodnie tegorocznych obchodów „Woda i zrównoważony rozwój” ONZ zwraca uwagę, że poprawiając jakość naszego życia, musimy jednocześnie pamiętać o nienaruszaniu środowiska przyrodniczego, a w szczególności zasobów wodnych. Polska, podobnie jak inne państwa Unii Europejskiej, zobowiązała się do racjonalnego wykorzystywania oraz ochrony zasobów wodnych, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Z okazji Światowego Dnia Wody w całym kraju odbyły się wykłady, pikniki i spotkania z naukowcami. Liczne instytucje, firmy i organizacje przygotowały różnorodne atrakcje, m.in. Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji wraz z Krajowym Zarządem Gospodarki Wodnej zorganizowało Piknik Wodny na Cyplu Czerniakowskim nad Wisłą w Warszawie, na Dolnym Śląsku odbyły się wykłady i warsztaty zorganizowane przez Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu i Politechnikę Wrocławską, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej zorganizował dzień otwarty na Zaporze Zbiornika Kozielno.

23.03. Ruszyła I edycja Konkursu „Projekt: przestrzeń” promującego inwestycje przyjazne człowiekowi i środowisku. Konkurs jest skierowany do inwestorów i deweloperów, których inwestycje oprócz zysku gospodarczego przynoszą korzyści środowisku i społeczeństwu. Konkurs Ministra Środowiska jest organizowany w partnerstwie merytorycznym z firmą doradcą EY. Wnioski konkursowe należy składać w terminie do 11 maja br. Więcej informacji

¹ Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, ul. Rakowiecka 4, 00-975 Warszawa; maja.kowalska@pgi.gov.pl.

² Część Kalendarium dotycząca informacji o przyszłych wydarzeniach jest dostępna na naszej stronie internetowej (www.pgi.gov.pl/prz_geol) w zakładce Kalendarium wydarzeń.

o konkursie znajduje się pod adresem: <http://projekt-prze-strzen.pl/>.

24.03. W Warszawie podczas konferencji „Gaz z łupków: bezpieczeństwo i odpowiedzialność – wyniki projektu badawczego” przedstawiono rezultaty kompleksowych badań środowiskowych, które były prowadzone w rejonie 7 odwiertów za gazem z łupków – w województwach pomorskim i lubelskim. Projekt związany z uwarunkowaniami środowiskowymi pozyskiwania gazu z łupków w Polsce, na zlecenie ministra środowiska zrealizowała Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska. Badania prowadziło ponad 60 ekspertów z państwowych instytutów badawczych i uczelni wyższych, a koordynował je Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy. Badania terenowe miały określić rzeczywiste oddziaływanie prac poszukiwawczych na ludzi i środowisko. Analizy wykonywano na wszystkich etapach prac poszukiwawczych: przed zabiegiem szczelinowania, w jego trakcie i bezpośrednio po zakończeniu oraz w dłuższym czasie po ukończeniu wszelkich prac. Wykonane badania pozwoliły na stwierdzenie, że prowadzone prace rozpoznawcze, w tym szczelinowanie, nie wpływają znacząco na stan środowiska.

27.03. W Warszawie podpisano porozumienie o współpracy pomiędzy Państwowym Instytutem Geologicznym – Państwowym Instytutem Badawczym a Politechniką Świętokrzyską. Jego celem jest wykorzystanie potencjału naukowo-badawczego obu instytucji do utworzenia nowego kierunku studiów, a także prowadzenia wspólnych projektów badawczych. Porozumienie podpisali rektor Politechniki Świętokrzyskiej prof. dr hab. inż. Stanisław Adamczak oraz kierownik PIG-PIB mgr Roman Smółka.

27.03. Minister środowiska Maciej Grabowski podpisał w Gdańsku rozporządzenie w sprawie utworzenia nowego okręgowego urzędu górniczego, który od kwietnia br. obejmie nadzór nad firmami górnictwami działającymi na terenie województw pomorskiego i kujawsko-pomorskiego oraz na obszarze morskim RP. Powstanie Okręgowego Urzędu Górniczego w Gdańsku przyczyni się do zmniejszenia kompetencji miejscowych urzędów w Poznaniu. Ma to spowodować zwiększenie efektywności wykonywanych kontroli i tym samym podnieść poziom bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa powszechnego. Utworzenie nowego urzędu ułatwi prowadzenie stałego nadzoru nad działalnością poszukiwawczo-wydobywczą, dotyczącą m.in. złóż węglowodorów, w tym także na obszarze Morza Bałtyckiego. Okręgowy Urząd Górniczy w Gdańsku będzie sprawował nadzór i kontrolę nad 880 zakładami prowadzącymi prace poszukiwawczo-wydobywcze.

27.03. W siedzibie Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie odbyło się spotkanie Rady Programowej UN Global Compact, inicjatywy sekretarza generalnego ONZ związanej m.in. ze zrównoważonym rozwojem. Podczas posiedzenia dyskusowano o środowiskowych priorytetach UN Global Compact na kolejne lata. W spotkaniu uczestniczył m.in. podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska, główny konserwator przyrody Piotr Otawski. W trakcie posiedzenia podpisano porozumienie pomiędzy UN Global Com-

pact w Polsce i Generalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w zakresie współpracy dotyczącej rozwoju systemu zarządzania i audytu (EMAS), mające na celu promowanie systemu jako efektywnego narzędzia zarządzania ochroną środowiska i kształtowania kultury zrównoważonego rozwoju.

28.03. O godzinie 20.30 odbyła się „Godzina dla Ziemi”, globalna akcja organizowana przez WWF (World Wide Fund for Nature). Jej celem jest zwrócenie uwagi na konieczność ochrony przyrody. Jedną godziną, na którą gasną światła na całym świecie, to symboliczny gest dla naszej planety. Tegoroczna edycja „Godziny dla Ziemi” była poświęcona ochronie morświna bałtyckiego, który jest jedynym waleniem zamieszkującym wody Bałtyku. W Polsce jest on objęty ścisłą ochroną, został też określony jako gatunek wymagający ochrony czynnej, co oznacza najwyższy możliwy stopień ochrony gatunkowej przewidziany w ustawie o ochronie przyrody.

8.04. Tygodnik Polityka ogłosił kolejną, XV edycję Konkursu Nagród Naukowych, programu stypendialnego skierowanego do młodych naukowców. Jest on adresowany do doktorantów, pracowników naukowych i dydaktycznych w stopniu magistra, doktora i doktora habilitowanego. Nagrody są przyznawane w pięciu głównych kategoriach: nauki humanistyczne, ścisłe, społeczne, o życiu i techniczne. Główną nagrodą w konkursie jest 5 stypendiów w wysokości 30 tys. PLN każda, a także dziesięć nagród po 10 tys. PLN. Honorowy patronat nad konkursem objęło Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Termin składania wniosków upływa 22 czerwca 2015 r. Więcej informacji oraz regulamin konkursu dostępne są pod adresem: <http://www.polityka.pl/tygodnikpolityka> w zakładce Nauka

9.04. Na stanowisko prezesa Polskiej Akademii Nauk na lata 2015–2018 został powołany prof. Jerzy Duszyński. Dotychczas pełnił on m.in. funkcje: podsekretarza stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego w latach 2008–2009, dziekana Wydziału II Nauk Biologicznych i Rolniczych PAN (2011–2014) i dyrektora Instytutu Biologii Doświadczalnej im. Marcelego Nenckiego PAN (2003–2008). W 2007 r. został członkiem korespondentem PAN. Jerzy Duszyński jest biochemikiem. Spotkanie, podczas którego otrzymał z rąk premier Ewy Kopacz nominację na stanowisko prezesa PAN, odbyło się w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Prof. Jerzy Duszyński został wybrany na stanowisko prezesa PAN na Sesji Zgromadzenia Ogólnego PAN w dniu 19 marca br.

10.04. W Muzeum Ziemi Polskiej Akademii Nauk w Warszawie otwarto kolejną wystawę z cyklu Natura – Sztuka. Wystawa autorstwa Doroty Kycia „Pejzaże we mgle” to fotograficzne ujęcia krajobrazów przedstawionych w niezwykle tajemniczy, często magiczny sposób. Zaprezentowane prace zostały wykonane nie tylko w Polsce – na Podlasiu, w Bieszczadach, okolicach Suwałk i Warszawy, ale również poza granicami naszego kraju – w Austrii, Holandii i Szwecji. Ekspozycję można podziwiać do 30 kwietnia br.

10–12.04. W Kielcach odbył się Salon Kamienia 2015. Towarzyszyła mu zorganizowana przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badwczy i Targi Kielce XX Konferencja Naukowa „Kamień w złożu, krajobrazie i architekturze”.

14.04. W Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie odbył się dzień informacyjny LIFE 2015. Jest to jedyny instrument finansowy Unii Europejskiej poświęcony wyłącznie współfinansowaniu projektów z dziedziny ochrony środowiska i klimatu. Jego głównym celem jest wspieranie procesu wdrażania wspólnotowego prawa ochrony środowiska, realizacja polityki unijnej w tym zakresie, a także identyfikacja i promocja nowych rozwiązań dla problemów dotyczących środowiska. Dzień informacyjny pozwolił na zdobycie wiedzy dotyczącej pozyskiwania funduszy z programu LIFE oraz aplikowania o środki na projekty z dziedziny ochrony środowiska i klimatu. Podczas spotkania zostały zaprezentowane założenia programu na lata 2014–2020 oraz jego współfinansowania przez NFOŚiGW. Dodatkowo uczestnicy konferencji mogli poznać doświadczenia wcześniejszych wnioskodawców oraz ich działania realizowane w ramach projektów finansowanych z programów LIFE i LIFE+.

14.04. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej ogłosił nabór wniosków o dofinansowanie projektów LIFE ze środków krajowych. Program LIFE w nowej perspektywie został poszerzony o tematykę klimatyczną i obecnie składa się z 2 podprogramów. Są to „Działania na rzecz Środowiska” oraz „Działania na rzecz Klimatu”. Łączny budżet programu wynosi 3,4 mld EUR, z tego 75% środków jest przeznaczonych na podprogram środowiskowy, a 25% na klimatyczny. Wnioski będą przyjmowane w terminie od 1 do 22 czerwca 2015 r.

14–15.04. W Zawierciu odbyła się XVII Konferencja „Problemy bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w polskim górnictwie”, z udziałem ponad 100 przedstawicieli wszyst-

kich rodzajów górnictwa (podziemnego, odkrywkowego i otworowego). Została ona zorganizowana przez Wyższy Urząd Górniczy. Podczas spotkania zaprezentowano referaty dotyczące różnych aspektów bezpieczeństwa pracy i zwalczania zagrożeń w polskim górnictwie. Obrady zostały podzielone na cztery sesje problemowe, a poprzedził je panel dyskusyjny pt. „Zdrowie i bezpieczeństwo – priorytety przedsiębiorcy?”. Wprowadzeniem do rozważań w sesjach referatowych były prezentacje dotyczące trendów wypadkowości w polskim górnictwie i działań prewencyjnych podejmowanych przez Wyższy Urząd Górniczy.

14–15.04. W Rydze podczas nieformalnej Rady Ministrów ds. Środowiska i Energii odbyło się spotkanie ministrów środowiska państw członkowskich UE. Omówiono realizację celów unijnej strategii ochrony i zachowania różnorodności biologicznej w kontekście wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych. W debacie, zorganizowanej przez prezydencję łotewską, wzięli udział m.in. minister środowiska Maciej Grabowski i pełnomocnik rządu ds. polityki klimatycznej Marcin Korolec. Podczas spotkania ministrowie zaprezentowali krajowe oraz regionalne doświadczenia, narzędzia i dobre praktyki w zakresie włączania różnorodności biologicznej do różnych sektorów gospodarki, w tym rolnictwa, leśnictwa, gospodarki rybackiej, planowania przestrzennego i turystyki. Rozważano także, jak planować i wdrażać politykę wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, minimalizując jednocześnie presję na gatunki i ekosystemy.

15.04. W siedzibie Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie odbyło się szkolenie dla wnioskodawców z zakresu I części programu priorytetowego „Ochrona i przywracanie różnorodności biologicznej” pt. „Ochrona obszarów i gatunków cennych przyrodniczo”. Przedstawione zostały założenia programu, regulaminy naborów oraz zagadnienia z zakresu przygotowywania i składania wniosków o dofinansowanie przedsięwzięć ze środków NFOŚiGW.